

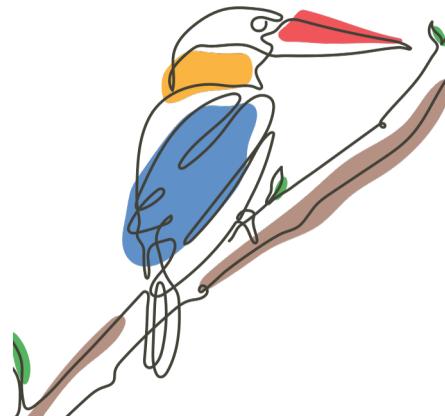
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Konak

POLİTİKA ÖNERİSİ

İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

Yönetici Özeti

Bu politika önerisi, Konak ilçesinde düzenlenen Youth Act4Climate Genç İklim Forumu'na katılan 68 gencin iklim krizinin sağlık üzerindeki etkilerine dair gözlemleri, deneyimleri ve çözüm önerileri temel alınarak hazırlanmıştır. Forumdan elde edilen çıktılar, gençlerin iklim krizini yalnızca çevresel bir tehdit olarak değil, aynı zamanda fiziksel, ruhsal ve sosyal sağlık üzerinde doğrudan etkileri olan çok boyutlu bir kriz olarak değerlendirdiklerini göstermiştir. Katılımcıların “İklim Krizinin Sağlığa Etkisi” başlığını forumda altıncı öncelikli sorun olarak tanımlamaları, konunun aciliyeti ve yaygınlığına işaret etmektedir.

Gençlerin aktardığı bulgular, Konak gibi yoğun nüfuslu ve sosyoekonomik çeşitliliği yüksek bir ilçede, iklim değişikliğine bağlı olarak sağlık hizmetlerine erişim sorunları, artan psikolojik rahatsızlıklar, hava kalitesi bozulmaları, su yetersizliği ve sağıksız beslenme gibi çoklu etkilerin yaşandığını ortaya koymaktadır. Özellikle ısı adalarının yoğun olduğu bölgelerde fiziksel aktivite kısıtlanmakta, sosyal izolasyon artmaktadır, gençlerde tükenmişlik ve gelecek kaygısı gibi ruh sağlığı sorunları gözlenmektedir. Bu kapsamda önerilen politikalar, hem belediyenin doğrudan uygulayabileceği adımları hem de merkezi kurumlarla iş birliği içinde geliştirilebilecek stratejileri içermektedir. Öneriler arasında; serinletici alanların oluşturulması, sıcaklık yansıtıcı altyapı kullanımı, mobil sağlık hizmetleri, gençlere yönelik psikolojik destek programları, kent bostanlarıyla sağlıklı gıda erişimi, aktif yaşam altyapısının güçlendirilmesi ve “İklim Sağlık Gözlemcileri” vb. katılımcı veri toplama mekanizmalarının hayatı geçirilmesi yer almaktadır.

Politika önerisi, dünya genelinden iyi uygulama örnekleriyle desteklenerek Konak Belediyesi'nin bilimsel temellere dayalı, kapsayıcı ve gençlik odaklı bir sağlık-iklim entegrasyonu gerçekleştirebilmesi için somut bir yol haritası sunmaktadır. Barselona'dan Berlin'e, Stockholm'den Paris'e kadar birçok belediyenin uyguladığı başarılı modeller, Konak için de uygulanabilir örnekler oluşturmuştur. Sonuç olarak, bu politika önerisi yalnızca gençlerin iklim krizine karşı korunmasını değil, aynı zamanda onların bilgi ve duyarlılığının politika üretim süreçlerine entegre edilmesini de amaçlamaktadır. Gençliğin aktif katılımını ve çok aktörlü iş birliğini temel alan bu yaklaşım, Konak Belediyesi'nin çevresel sağlık alanında öncü ve örnek bir yerel yönetim modeli geliştirmesinin önünü açacaktır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

Giriş

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından uygulanan Sivil Katılım Projesi kapsamında hibe desteği alan, Konak Belediyesi paydaşlığında Sosyal İklim Derneği yürütücülüğündeki “Youth Act4Climate – İklim İçin Gençlik Hareketi” kapsamında 8 Nisan'da düzenlenen Konak Genç İklim Forumu'na katılan gençler, forum süresince Konak ilçesindeki “İklim Krizinin Sağlığa Etkisi” sorununa ilişkin görüş ve çözüm önerilerini paylaştı.

Forum kapsamında gençler, iklim krizinin yalnızca çevre ile sınırlı bir sorun olmadığını, aynı zamanda bireylerin günlük yaşamlarını çok yönlü olarak etkileyen, sağlığı tehdit eden ve toplumsal eşitsizlikleri derinleştiren bir yapıya dönüştüğünü vurgulamıştır. Katılımcılar, iklim krizinin etkilerini yalnızca doğrudan gözlemledikleri sıcak hava dalgaları, hava kirliliği, su kesintileri vb. olaylar üzerinden değil; aynı zamanda ruhsal sağlıklarında hissettiğleri kaygı, sosyal ilişkilerinde yaşadıkları kısıtlamalar ve geleceklerine dair duydukları belirsizlik hissi üzerinden de tarif etmişlerdir. Bu çerçevede, forum sonunda oluşturulan 12 öncelikli konu başlığı arasında “İklim Krizinin Sağlığa Etkisi” altıncı sırada yer almış ve gençlerin en çok üzerinde durduğu temalardan biri olarak dikkat çekmiştir.

Bu sonuç, yalnızca iklim krizinin sağlığıyla kesiştiği noktaların görünürüğünü değil, aynı zamanda gençlerin bu konudaki artan farkındalığını da göstermektedir. Katılımcıların büyük bölümü, kendi çevrelerinde artan alerjik hastalıklar, uyku problemleri, yaz aylarında yoğunlaşan solunum yolu rahatsızlıkları vb. belirtileri doğrudan deneyimlediklerini ifade etmiştir. Aynı zamanda psikolojik etkiler, iklim değişikliği karşısında hissedilen çaresizlik, yetersizlik ve gelecek kaygısı vb. durumlar, gençlerin duygusal dayanıklılığını zorlayan başlıca faktörler arasında dile getirilmiştir. Bu bulgular, yerel yönetimlerin iklim politikalarını sadece altyapısal ya da çevresel düzlemede değil, aynı zamanda halk sağlığı ve psikososyal destek ekseninde yeniden şekillendirmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

Bu Konu Gençler İçin Neden Önemli?

İklim krizinin sağlığa etkisi, gençler için yalnızca geleceğe dair bir kaygı unsuru değil; aynı zamanda bugünün yaşam kalitesini doğrudan tehdit eden çok boyutlu bir sorun haline gelmiştir. Giderek artan hava sıcaklıkları, mevsimsel dengesizlikler, kirlenen hava ve su kaynakları; özellikle büyümeye ve gelişim döneminde olan bireylerin fizyolojik sağlığını tehdit etmektedir. Konak gibi yoğun nüfuslu ve kentsel altyapısı baskı altında olan ilçelerde, bu etkiler daha görünür hale gelmekte; genç bireyler çevresel faktörlerin hem fiziksel hem de ruhsal sağlık üzerindeki etkilerini doğrudan deneyimlemektedir.

Yüksek sıcaklıklar, kalp-damar ve solunum hastalıklarında artışa neden olurken; bozulmuş hava kalitesi, alerjik reaksiyonları ve astım gibi kronik solunum sorunlarını tetiklemektedir. Özellikle yaz aylarında kent merkezinde oluşan “ısı adaları” gençlerin açık havada zaman geçirmesini zorlaştırmakta; fiziksel aktivite seviyelerinde düşüşe, dolayısıyla hareketsizlik kaynaklı sağlık sorunlarının artmasına yol açmaktadır. Su kaynaklarına erişimin azalması da hijyen koşullarını zayıflatmakta, gençlerin bağışıklık sistemini etkileyen yeni tehditleri beraberinde getirmektedir.

Tüm bu fiziksel etkilerin yanı sıra, iklim krizi gençlerin ruh sağlığı üzerinde de ciddi baskılara yaratmaktadır. Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın (UNEP) 2023 tarihli "Youth and Climate Anxiety" raporuna göre, gençlerde "iklim anksiyetesi" dünya çapında %60'ın üzerinde bir yaygınlığı sahiptir. Genç bireyler, sürekli felaket senaryoları, kuraklık, göç, savaş ve kitlik gibi konularla karşıya kalmakta; geleceklerine dair duydukları umut giderek azalmakta, bu durum depresyon, tükenmişlik ve toplumsal dışlanma hissini beslemektedir. Gençlerin büyük kısmı, yaşadıkları kentte doğaya olan bağlarının koptuğunu, nefes alabildikleri, zihinsel olarak yenilenebildikleri alanların giderek azaldığını ifade etmektedir.¹

Kaynaklar: 1- United Nations Environment Programme (UNEP), 2023. Youth and Climate Anxiety Report.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerilerimiz

Ayrıca gençler, sağlık sisteminin iklim krizine karşı hazırlıksız oluşunu hem gündelik deneyimleriyle hem de çevrelerindeki eşitsizliklerle açıkça gözlelemektedir. Göç hareketlerinin arttığı, yaz aylarında nüfusun yoğunlaştiği Konak gibi ilçelerde, sağlık hizmetlerine erişimde ciddi dengesizlikler yaşanmakta; özellikle düşük gelirli, kronik hastalığı olan ya da göçmen gençler için bu hizmetler ya yetersiz kalmakta ya da erişilemez hale gelmektedir. Belediyeye ait sosyal hizmet merkezlerinin ve psikolojik destek birimlerinin sınırlı sayıda olması, gençlerin yaşadığı ruhsal yükü hafifletecek profesyonel destek alanlarına ulaşmasını zorlaştırmaktadır.

Konak Genç İklim Forumu'nda dile getirilen bir diğer önemli sorun, sağlıkla ilgili konuların çoğunlukla teknik uzmanların karar alanına bırakılması ve gençlerin çözüm üretme süreçlerinden dışlanmasıdır. Oysa gençler, yaşadıkları deneyimlere dair bilgi sahibi olan, yaratıcı düşünme kapasitesine sahip ve dijital mecralarda seslerini duyurma olanakları yüksek bir toplumsal grubu temsil etmektedir. Sağlık politikalarının iklim kriziyle uyumlu hale getirilmesi, ancak bu politikalarda gençlerin hem veri sağlayıcı, hem uygulayıcı, hem de karar verici olarak yer almalarıyla mümkün olacaktır.

Sonuç olarak, iklim krizinin sağlık üzerindeki etkileri, gençlerin gündelik yaşamını çok yönlü olarak etkilemeye; fiziksel, zihinsel ve sosyal sağlık alanlarında uzun vadeli riskler yaratmaktadır. Yerel yönetimlerin bu etkilere duyarlı politikalar üretmesi, gençlerin hem kendilerini koruyabilmesi hem de çözümün aktif bir parçası olabilmesi için kritik önem taşımaktadır. Konak ilçesi özelinde, gençlerin katılımıyla şekillenecek yerel sağlık ve çevre politikaları, yalnızca iklim krizine dirençli bir toplumun değil, aynı zamanda daha adil ve sağlıklı bir geleceğin de temelini oluşturacaktır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerilerimiz

1. Serinletici Alanların Yaygınlaştırılması ve İSİ Adalarıyla Mücadele

Konak ilçesi, yoğun yapışma ve düşük yeşil alan oranı nedeniyle yaz aylarında “kentsel ısı adası” etkisini yoğun şekilde yaşamaktadır. Bu durum, özellikle gençler ve yaşlılar için sağlık riski oluşturmaktadır. Belediyenin, mahalle düzeyinde mikro iklimi düzenleyecek serinletici alanlar (yeşil gölgelikler, su buharı püskürtme sistemleri, geçirgen ve açık renkli zemin kaplamaları, küçük havuzlar) oluşturması bu etkilerin azaltılmasına katkı sağlayacaktır. Okulların bahçeleri, parklar ve semt meydanları bu alanlar için pilot uygulama bölgeleri olabilir.

İyi Uygulama Örneği: Barselona Belediyesi'nin “Cool Islands” projesi, yüksek riskli bölgelerde yeşil gölgelikler ve buhar sistemleriyle mikro serinletici noktalar oluşturarak hem yaşlılar hem gençler için güvenli yaşam alanları yaratmıştır.²

2. Gençlere Yönelik Psikolojik Sağlık Programları Oluşturulması

İklim kaynaklı kaygılar, genç bireylerin psikolojik sağlığında derin izler bırakmaktadır. Bu nedenle belediyeler, gençler için iklim anksiyetesi ve çevre kaynaklı stresle başa çıkma becerilerini geliştirecek danışma merkezleri ve atölyeler kurmalıdır. Bu birimler hem bireysel psikolojik destek sunmalı hem de okul ve üniversitelerle iş birliği içinde grup terapileri, iklim psikolojisi temalı etkinlikler düzenlemelidir.

İyi Uygulama Örneği: Stockholm Belediyesi'nin “Young Minds for Climate” programı¹, lise çağındaki gençler için düzenlediği atölyeler ve rehberlik hizmetleriyle iklim değişikliğinin psikolojik etkilerini yönetmeyi öğretmiştir.³

Kaynaklar: 2- Ajuntament de Barcelona (2021), Climate Shelter Strategy
3- Stockholm Resilience Centre (2022), Youth Mental Resilience Pilot

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerilerimiz

3. Aktif Yaşam Altyapısının Güçlendirilmesi

Artan sıcaklıklar ve betonlaşma, gençlerin açık alanlarda fiziksel olarak aktif olmalarını zorlaştırmaktadır. Belediyenin, bisiklet yolları, yürüyüş parkurları, açık spor alanları gibi aktif yaşam alanlarını artırması, hem fiziksel sağlığı iyileştirecek hem de obezite, diyabet gibi iklimle ilişkili hastalıkların önüne geçecektir. Ayrıca bu alanların gölgeliklerle desteklenmesi, kullanım oranını artıracaktır.

İyi Uygulama Örneği: Kopenhag, 300 kilometreyi aşan bisiklet ağı ile ulaşımın %49'unu bisikletle sağlamaktadır. Bu politika sayesinde hava kirliliği azalmış, halk sağlığı göstergeleri iyileşmiştir.⁴

4. Mobil Sağlık Hizmetleri ve Mevsimsel Yoğunluk Planlaması

Konak ilçesi, yaz aylarında artan nüfus ve sıcaklık nedeniyle sağlık hizmetlerinde yetersizlik yaşamaktadır. Bu sorunun çözümü için yazlık bölgelerde mobil sağlık birimleri oluşturulmalı, özellikle gençlerin yoğun bulunduğu park, sahil ve meydanlarda sağlık taramaları ve ilk yardım hizmetleri verilmelidir. Mevsimsel planlama yapılarak sağlık hizmetleri yaz ve kış kapasitesine göre yeniden düzenlenmelidir.

İyi Uygulama Örneği: Porto Belediyesi'nin "Health on Wheels" adlı mobil klinik uygulaması, özellikle kırsal ve düşük gelirli bölgelerde temel sağlık hizmetlerine erişimi sağlamıştır.⁵

Kaynaklar: 4- C40 Cities, Copenhagen's Bicycle Strategy, 2020
5- European Urban Health Indicators System, Porto Pilot Report (2021)

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerilerimiz

5. Yerel ve Sağlıklı Gıda Üretiminin Teşviki

İklim değişikliğinin besin zinciri üzerindeki etkisi giderek artmaktadır. Belediyeler, gençlerin katkılarıyla kent bostanları kurmalı, üretici pazarlarına teşvik vermeli ve gıda kooperatiflerini desteklemelidir. Gençler bu alanlarda üretici, eğitimci veya girişimci olarak doğrudan yer alabilir.

İyi Uygulama Örneği: Paris Belediyesi'nin "Les Parisculteurs" projesi kapsamında çatı çiftlikleri ve kentsel bostanlar kurularak hem gıda güvenliği sağlanmış hem de genç istihdamı desteklenmiştir.⁶

6. Sıcaklıkların Yansıtan Altyapı Malzemeleri Kullanılması

Konak'ın sokak ve kaldırımlı yüzeylerinde sıcaklığı yansıtan açık renkli asfalt ve geçirgen malzeme kullanımı, yüzey sıcaklıklarını önemli ölçüde düşürebilir. Bu uygulama, özellikle yürüyüş yapan bireyler, çocuklar ve yaşlılar için doğrudan bir sağlık kazancı anlamına gelir. Belediyenin bu uygulamayı yeni altyapı projelerinde zorunlu hale getirmesi, ısıya bağlı sağlık sorunlarının azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

İyi Uygulama Örneği: Los Angeles Belediyesi, "Cool Pavement" projesi ile açık renkli asfalt kaplama uygulayarak mahalle sıcaklıklarında ortalama 3°C düşüş sağlamıştır.⁷

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerilerimiz

7. Gençlik Temelli Farkındalık ve İzleme Kampanyaları

Gençlerin çevresel riskleri gözlemleyerek raporladığı, mahalle düzeyinde iklim ve sağlık ilişkisini belgelediği “İklim Sağlık Gözlemcileri” programı başlatılabilir. Bu program, hem veri üretimini destekleyecek hem de gençlerin yönetişime katılımını artıracaktır. Gençler, cep telefonu uygulamalarıyla hava sıcaklığı, nem, çevresel riskler gibi verileri belediyeye sunabilir, yerel çözümlere aktif katkı sağlayabilir.

İyi Uygulama Örneği: Berlin’de yürütülen “Kiez Klima Scouts” projesi, genç gönüllülerle yapılan mahalle gözlemleri sayesinde çevresel adaletsizliklerin haritalanmasını sağlamıştır.⁸

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

Sonuç

İklim krizinin yarattığı sağlık sorunları, Konak ilçesindeki gençleri hem doğrudan hem de dolaylı biçimde derinden etkilemektedir. Artan sıcaklık dalgaları, hava ve su kalitesindeki bozulmalar, sağlıklı gıdaya erişimde yaşanan aksamalar, hareketsizliğe bağlı fiziksel sorunlar, ruh sağlığına yönelik olumsuzluklar ve sağlık hizmetlerinin mevsimsel yoğunlukla birlikte yetersiz kalması gibi çok katmanlı etkiler, gençlerin bireysel ve toplumsal refahını ciddi biçimde tehdit etmektedir.

Bu nedenle Konak Belediyesi'nin iklim kriziyle mücadelede sağlık odaklı yerel politikaları önceliklendirmesi artık tercihten öte zorunluluktur. İklim krizinin sadece çevresel bir tehdit değil, aynı zamanda sağlık eşitsizliklerini derinleştiren yapısal bir sorun olarak görülmeli gerekir. Bu bağlamda önerilen çözüm yolları, belediyenin doğrudan uygulayabileceği önlemler ile (örneğin serinletici alanların kurulması, mobil sağlık birimlerinin konuşlandırılması, psikolojik destek merkezlerinin açılması gibi) birlikte; merkezi hükümet, sağlık kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapılarak hayatı geçirilebilecek daha kapsamlı müdahaleleri de içermektedir (örneğin sürdürülebilir tarım politikaları, nüfus hareketlerine karşı altyapı planlamaları, ekolojik restorasyon stratejileri gibi).

Gençlerin bu süreçte aktif olarak dahil edilmesi, yalnızca demokratik temsiliyet açısından değil, aynı zamanda çözümün etkinliğini artırmak adına stratejik bir gereklilikdir. Genç bireyler, teknolojik okuryazarlıklarını, çevresel duyarlılıklarını ve sosyal katılım isteklilikleri ile iklim-sağlık ilişkisinin görünür kilinmasında, yerel verinin toplanmasında ve bu verilere dayalı politikaların geliştirilmesinde kilit aktörlerdir. "İklim Sağlık Gözlemcisi" gibi yenilikçi yaklaşımalarla gençlerin mahalle temelli izleme faaliyetlerine katılması, yerel yönetimin karar alma süreçlerinde bilimsel veri ve sahadan gelen ihtiyaçlarla hareket etmesini mümkün kılacaktır.

Ayrıca gençlerin farkındalık kampanyalarında öncülük etmesi, sosyal medya, okul etkinlikleri ve sivil toplum yoluyla daha geniş kitlelere ulaşılmasını sağlayarak iklim-sağlık konusunun sadece kurumsal değil, toplumsal bir seferberlige dönüşmesine de katkı sağlayacaktır. Bu anlamda,

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: İklim Krizinin Sağlığa Etkisi

gençliğin bilgi birikimini ve duyarlığını yerel politika üretim süreçlerine dahil eden bir yaklaşım, Konak Belediyesi'ni sıradan bir hizmet sağlayıcı olmaktan çıkararak; yenilikçi, kapsayıcı ve dirençli kentleşme vizyonuna sahip bir yerel yönetim modeline dönüştürebilir.

Sonuç olarak, bu politika önerisi Konak'ın genç nüfusu merkezine alan, çok aktörlü ve uzun vadeli bir iklim-sağlık stratejisinin inşası için somut bir yol haritası sunmaktadır. Bu yol haritasının uygulanması; hem bireysel sağlık koşullarını iyileştirecek hem de kentte adaletli, erişilebilir ve sürdürülebilir bir sağlık altyapısının temellerini atacaktır. Konak Belediyesi'nin bu politikaları sahiplenmesi ve kararlılıkla uygulaması halinde, yalnızca yerel ölçekte değil, ulusal ve uluslararası düzeyde de örnek gösterilebilecek bir çevresel sağlık yönetimi modeli oluşturması mümkün olacaktır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

İKLİM İÇİN GENÇLİK HAREKETİ YOUTH ACT4CLIMATE

Bu Politika Önerisi Avrupa Birliği'nin mali desteğiyle "Sivil Katılım Hibe Programı" kapsamında hazırlanmıştır. Bu metin içeriği yalnızca Sosyal İklim Derneği sorumluluğundadır, UNDP ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

www.youthact4climate.org

